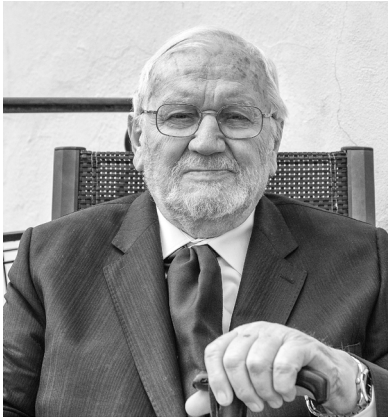

Nekrológy a spomienky

Zomrel prof. RNDr. Milan Ružička, DrSc.

Dňa 7. októbra 2024 nás zastihla smutná správa – vo veku 95 rokov zomrel prof. RNDr. Milan Ružička, DrSc., Dr.h.c.

Prof. Ružička sa narodil 29. mája 1924 v Bratislave. Po ukončení gymnaziálneho štúdia pokračoval v štúdiu na Prírodovedeckej fakulte Slovenskej univerzity v Bratislave, pričom v prvých dvoch ročníkoch študoval pedagogickú aprobáciu prírodopis – zemepis, v ďalších ročníkoch pokračoval v odbore botanika, so špecializáciou na geobotaniku. Témou jeho diplomovej práce boli borovicové lesy na Záhori.

Začiatky jeho vedeckej práce sú úzko spojené so vznikom a prvými rokmi existencie Slovenskej akadémie vied. V roku 1951, ešte počas štúdia v poslednom ročníku univerzity, začal pracovať

na Referáte pre prírodné vedy Slovenskej akadémie vied a umení. Jednou z jeho prvých úloh bolo pripraviť vydávanie biologického vedeckého časopisu, ktorý dostal názov Biologický zborník a onedlho sa premenoval na Biológium. V roku 1952 sa v rámci Komisie pre vybudovanie SAV pri Zbore povereníkov stal tajomníkom subkomisie pre biologicko-lekárske vedy a podieľal sa na príprave základov viacerých pracovísk, akými boli Laboratórium rastlinnej biológie, Faunistické laboratórium, Laboratórium geobotaniky a floristiky a i. Dve z týchto laboratórií neskôr tvorili základ pre vznik Botanického ústavu SAV.

V októbri 1953 nastúpil na internú aspirantúru v Laboratóriu geobotaniky a floristiky SAV. Nadviazal na tematiku, ktorej sa venoval v diplomovej práci a v dizertačnej práci študoval geobotanické pomery lesov v oblasti pieskov na Záhorskej nížine. Prácu vypracoval pod vedením doc. Jana Šmardu a výsledky z nej publikoval aj v Biologických prácach v roku 1960 pod názvom „Pôdnoekologické pomery lesných spoločenstiev v oblasti pieskov na Záhorskej nížine“. Venoval sa aj geobotanickému mapovaniu, ale tiež teoretickým otázkam fytoecológie – v časopise Biológia publikoval články o metodike syntetického spracovania fytoecologických zápisov (1955), aplikácii matematicko-štatistických metód v geobotanike (1958) a fytoecologickej hodnote druhov a druhových kombinácií vo fytoecenózach (1960). Zo Záhoria publikoval aj viaceré floristických a floristicko-ekologických prác, venovaných druhom *Carex fritschii*, *Teesdalia nudicaulis*, *Aremonia agrimonoides* a *Trientalis europaea*. Botanicky pracoval najmä na Záhorskej nížine, publikoval však aj práce z Veľkej Fatry a je spoluautorom publikácie Hole južnej časti Veľkej Fatry pod vedením Olega Grebensčikova.

V tomto období pracoval ako vedecký pracovník v Laboratóriu geobotaniky a systematiky rastlín SAV (1956 – 1958), v rokoch 1958 – 1962 bol zástupcom vedúceho oddelenia geobotaniky a systematiky rastlín Biologického ústavu SAV. Okrem iných tém pracoval na geobotanickej mape Slovenska. Ako sám spomína, tieto práce boli ďalším stupienkom, cez ktorý sa dostal k širšej, komplexnejšej problematike, pre ktorú mapa vegetácie bola jedným z podkladov. V roku 1962 založil v Biologickom ústave SAV Oddelenie biológie a tvorby krajiny a stal sa jeho vedúcim.

Začal sa zaoberať širšími, krajinnokoologickými otázkami v nadväznosti na životné prostredie. To postupne viedlo k založeniu Ústavu biológie krajiny SAV (1. 1. 1965), ktorého sa stal riaditeľom. Bolo to jedno z prvých interdisciplinárnych pracovísk zameraných na otázky životného prostredia v bývalom Československu a jedno z prvých pracovísk, študujúcich biológiu a ekológiu krajiny celosvetovo. Prof. Ružička pripravil jeho koncepciu a rozvíjal jeho činnosť, čo si vyžadovalo nové metódy, ale aj výchovu špecialistov s interdisciplinárnym vedomím. Ťažiskom náplne ústavu bol komplexný výskum vzťahov medzi človekom a krajinou, menovite výskum vplyvu hospodárskej a priemyselnej činnosti človeka na biologickú zložku krajiny. Prof. Ružička v ďalšom období cieľavedome budoval ústav. Ten mal spočiatku štyri oddelenia, postupne sa kryštalizovala ich koncepcia a to s osobitným zreteľom na nadväznosť koncepcie jednotlivých oddelení na základné zameranie ústavu na komplexný výskum krajiny ako biologického celku. Pracovisko bolo napojené na celý rad medzinárodných programov a plánov, k rozvoju medzinárodnej spolupráce prispelo aj organizovanie medzinárodných sympózií o otázkach ekologického výskumu v krajine. Súčasne sa ústav organizačne napojil na problematiku RVHP, čo sa ukázalo ako veľmi osožné. Ústav biológie krajiny SAV zaznamenal za 10 rokov svojej existencie výrazný rozmach: v r. 1971 mal už 6 oddelení a výskumné stanice v Banskej Štiavnici, Liptovskom Mikuláši a Východnej a v roku 1974 v ňom pracovalo 100 zamestnancov. Dôležitou úlohou bola výchova odborníkov pre interdisciplinárny výskum, ktorí zodpovedali zameraniu ústavu. Zrejme už v tomto období sa prof. Ružička riadil svojou zásadou „ľudia rastú úlohami“ a na nových pracovníkov aplikoval metódu „hodiť do vody a nechať plávať“.

Ústav bol v roku 1975 začlenený do Ústavu experimentálnej biológie a ekológie SAV ako Oddelenie krajinnej ekológie a neskôr, v roku 1981 do Centra biologicko-ekologických vied SAV. On sám charakterizoval tieto roky ako obdobie boja o zachovanie už vykryštalizovaného nového vedeckého odboru a o presadenie pôvodnej, úspešne sa rozvíjajúcej koncepcie komplexného ekologického výskumu krajiny. To sa aj darilo, tím pod vedením prof. Ružičku sa venoval rozvoju teoretických aj aplikačných aspektov krajinnej ekológie. Základným metodickým princípom bolo riešiť teoretické otázky na praktických problémoch, čím sa toto pracovisko postupne dostalo do povedomia odbornej, riadiacej aj politickej sféry. Tento prístup si vynútil rozpracovanie nových krajinnokoologických, teoretických a metodických princípov, ktoré vyústili do špecifickej krajinnokoologickej školy a vytvorenia novej metódy krajinnokoologického plánovania LANDEP. Významného uznania sa dostalo pracovisku a jeho krajinnokoologickej škole na 4. svetovom kongrese INTECOL r. 1986. Vyzdvihli sa jeho zásluhy na rozvoji krajinnej ekológie nielen v Európe, ale aj vo svete. V nadväznosti na to v prvom čísle nového medzinárodného časopisu *Landscape Ecology* charakterizoval v úvodníku hlavný redaktor a prezident INTECOL-u F. B. Golley práce pracovníkov ústavu (M. Ružičku, L. Miklósa), ako nositeľov jedného z dvoch hlavných smerov v krajinnej ekológii, zameraného na ekologické plánovanie krajiny.

Zmena politickej orientácie po novembri 1989 umožnila obnoviť samostatný výskum krajinnokoologickej problematiky. Dňa 1. 7. 1990 vznikol Ústav krajinnej ekológie SAV so sídlom v Bratislave a pracoviskami v Nitre, Banskej Štiavnici a Košiciach. Pri svojom založení mal asi 90 pracovníkov, prof. Ružička sa stal jeho riaditeľom a viedol ho až do roku 1996. Ústav sa vo zvýšenej miere zameral na rozvíjanie teórie a metód, ktoré možno vhodne využívať aj na uplatnenie expertíz v rámci posudzovania vplyvu pripravovaných činností na životné prostredie (EIA – Environmental Impact Assessment). Zameral sa na výskum na úrovni biotopov, krajinnej diverzity a ekologickej stability. Vykonával tiež expertíznu činnosť pre vládne a štátne orgány. Riešenie realizačných úloh bolo založené na úsilí o vedeckú argumentáciu možností využívania ekosys-

témov a krajiny v súlade s ich ekologickými predpokladmi a súčasne spoznávať podmienky na racionálne využívanie krajiny pre jej udržateľný rozvoj. Prof. Ružička pripravil vznik Katedry ekológie a environmentalistiky Fakulty prírodných vied Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre, ktorá vznikla v roku 1994 a desať rokov bol jej vedúcim. Popritom naďalej na čiastkový úväzok pracoval ako vedúci vedecký pracovník na Ústave krajinnej ekológie SAV.

Prof. Ružička je zakladateľ krajinnej ekológie na Slovensku a osobnosť, ktorá výrazne prispela k rozvoju krajinnej ekológie ako vedy v celosvetovom meradle. Jeho významný prínos je predovšetkým v oblasti základného a aplikovaného krajinoekologického výskumu. Založenie Oddelenia biológie a tvorby krajiny BÚ SAV a neskôr Ústavu biológie krajiny SAV bol priekopnícky počín v čase, keď krajinná ekológia ako vedný odbor ešte neexistovala. Počas desaťročí svojej práce vybudoval slovenskú krajinoekologickú školu, ktorú zviditeľnil vo svetovom meradle. Je tvorcom a spoluautorom spomínanej metodiky LANDEP, ktorá bola v dokumente Agenda 21 na svetovom summite v roku 1992 v Rio de Janeiro odporúčaná pre zabezpečenie integrovaného prístupu k plánovaniu a hospodáreniu so zdrojmi krajiny. Aktivity prof. Ružičku mali vždy široký záber, zahrňujúci ekológiu krajiny, tvorbu a ochranu krajiny, tvorbu a ochranu životného prostredia, krajinoekologické plánovanie, environmentálne plánovanie a environmentálnu výchovu. Prof. Milan Ružička je autorom alebo spoluautorom 23 knižných publikácií a 12 učebných textov, 309 pôvodných vedeckých článkov, 324 odborných článkov, rôznych odborných správ a informácií, 190 recenzií a rozhovorov v časopisoch, relácií v rozhlase a televízii. Na domácich a zahraničných podujatiach predniesol 386 referátov. Vykonával taktiež rozsiahlu činnosť na úseku odborných expertíz pre ministerstvá a rezortné inštitúcie.

Okrem tvorivej vedeckej práce a manažérskej činnosti treba vysoko oceniť organizovanie pravidelných medzinárodných sympózií, venovaných problematike ekologického výskumu krajiny, ktoré sa od r. 1967 uskutočňujú každé tri roky doteraz. Inicialoval založenie Medzinárodnej asociácie krajinnej ekológie (IALE), ktoré sa stalo skutočnosťou v roku 1982 na 6. sympóziu v Piešťanoch. Dve funkčné obdobia bol viceprezidentom IALE. Profesor Milan Ružička bol zakladateľom, hlavným redaktorom a predsedom redakčných rád časopisov *Biológia*, *Biologické práce* (1955), *Problémy biológie krajiny* (1965), *Acta Geobiologicae* (1972), *Quaestiones geobiologicae* (1965), *Životné prostredie* (1968) a *Ekológia* (Bratislava) (1982). Spoluzakladal Slovenskú ekologickú spoločnosť pri SAV (1992) a bol jej čestným členom.

V oblasti pedagogických aktivít treba uviesť, že systematickou a cieľavedomou výchovou študentov vysokých škôl vytvoril za obdobie 40 rokov krajinoekologickú školu a kolektív špecialistov z rôznych disciplín, ktorý je schopný riešiť vysoko náročné úlohy v oblasti krajinoekologického plánovania a environmentálnej ekológie. Po roku 1990 spoluzakladal Fakultu ekológie a environmentalistiky Technickej univerzity vo Zvolene a pôsobil tu ako pedagóg. Od roku 1992 spolupracoval s Vysokou školou pedagogickou v Nitre, neskôr Univerzitou Konštantína Filozofa v Nitre pri vytvorení študijného odboru *Ekológia a environmentalistika*. Pripravil vznik Katedry ekológie a environmentalistiky FPV (v roku 1994) a desať rokov bol jej vedúcim. V roku 1992 sa habilitoval za docenta v odbore *Ochrana a tvorba krajiny* na Technickej univerzite vo Zvolene. V tom istom roku získal titul DrSc. na SAV v Bratislave. V roku 1993 získal vedecko-pedagogický titul profesor na Technickej univerzite vo Zvolene v odbore *Ekológia krajiny*. Ako prejav uznania jeho celoživotnej vedeckej a pedagogickej práce mu Technická univerzita vo Zvolene udelila v r. 2009 titul „*Doctor honoris causa*“ a v roku 2011 mu udelila Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre čestný titul „*profesor emeritus*“, išlo o prvé udelenie tohto titulu UKF.

Z množstva ocenení práce prof. Ružičku patria k najvýznamnejším štátne vyznamenanie SR – Rad L. Štúra, II. triedy (2004), cena medzinárodnej asociácie krajinej ekológie IALE „Distinguished Service Award“ za výnimočný prínos k rozvoju IALE a krajinej ekológie (1989), Zlatá medaila SAV (1994), Zlatá medaila Univerzity Konštantína Filozofa (2004). Prínos prof. Milana Ružičku pre slovenskú vedu ocenilo pri príležitosti jeho tohtoročného jubilea aj Predsedníctvo SAV a udelilo mu Ďakovný list Predsedníctva SAV za celoživotné zásluhy o rozvoj vedy a Slovenskej akadémie vied. Toto ocenenie osobne prevzal na slávnostnom udeľovaní cien SAV na Smolenickom zámku 27. júna 2024.

Činnosť prof. Milana Ružičku môžeme sice zjednodušiť, no do značnej miery výstižne charakterizovať jeho vlastnými slovami: *„Spojenie vegetácie s vlastnosťami krajiny vo mne vyvolalo záujem, ako je možné pochopiť krajinu ako prostredie pre život človeka. Postupne som objavil spôsob a metódu indikácie vlastností krajiny tak, aby človek mohol v nej rozumne a ekologicky optimálne hospodáriť. Uvedomil som si, že tieto poznatky je potrebné sprístupniť ďalším generáciám pre ich využitie. V princípe ide o to, aby sa človek v krajine choval tak, aby v nej prežili aj deti a ich deti.“*

Prof. Ružička nazval knihu o svojom živote „Hľadanie miesta v čase a priestore“. Ak sa spätne pozeráme na výsledky jeho práce, zdá sa, že on si to svoje miesto nehľadal, on ho aktívne vytváral – a vytváral ho aj pre iných. Založil viacero pracovísk a inštitúcií – popri Ústave krajinej ekológie SAV aj Fakultu ekológie a environmentalistiky TU vo Zvolene, Katedru ekológie a environmentalistiky UKF v Nitre, je spoluzakladateľom Slovenskej ekologickej spoločnosti pri SAV a jej čestným členom. Bol zakladateľom a hlavným redaktorom 7 vedeckých časopisov, založil tradíciu medzinárodných vedeckých sympózií. Môžeme povedať, že výsledky jeho činnosti tu pretrvávajú v mnohých formách. Nie je to však len o inštitúciách, časopisoch, publikáciách a podujatiach. Krajinnoeologická škola znamená aj ľudí – stovky ľudí, ktorých vychoval, vzdelal alebo ovplyvnil: svojich pracovníkov, spolupracovníkov, študentov. Aj v nich jeho myšlienky a idey žijú ďalej. My, ktorí sme ho mohli poznať, sa skláňame nad jeho celoživotným dielom a ďakujeme za všetko, čo nám dal a za to, že sme mohli byť jeho súputníkmi.

LUBOŠ HALADA

K nedožitému stému výročiu narodenia doc. Antona Jurka, DrSc.

V tomto roku si pripomíname sté výročie narodenia významného slovenského botanika a ekológa, doc. Antona Jurka, DrSc. – narodil sa 28. augusta 1924 v Ličartovciach. Východoval gymnázium v Prešove a Prírodovedeckú fakultu UK v Bratislave, promoval v r. 1949. Po štúdiu nastúpil do zamestnania v Slovenskej akadémii vied a umení. Jeho prvé vedecké práce sa týkali flóry a vegetácie okolia svojho rodiska. Z nich treba vyzdvihnúť štúdiu „Vegetácia stredného Pohornádia“ (Jurko 1951), ktorá pochádza z obdobia tesne po ukončení vysokej školy. Spracoval v nej fytoecologickú a floristickú charakteristiku študovaného územia a podal informácie o rozšírení vybraných taxónov. Práca však obsahuje aj vegetačný profil Humenca pri Veľkej Lodine a schému sukcesie na bázickom a kyslom podklade.

V roku 1952 doc. Jurko prešiel na Prírodovedeckú fakultu Univerzity Komenského v Bratislave, kde pracoval do roku 1959. Za jeho podpory vzniklo na Katedre botaniky oddelenie geobotaniky, ktoré už v roku 1964 prerástlo v samostatnú Katedru geobotaniky. Pôsobil ako prodekan pre štúdium a snažil sa o zavedenie nových disciplín vo výučbe botaniky či biológie. Zaviedol nové prednášky z fytoecológie, pedológie, bioklimatológie a synekológie rastlín. V tomto období tiež ukončil aspirantúru. Patril k prvým absolventom aspirantúry na Slovensku – jeho diplom kandidáta biologických vied z r. 1956 mal číslo 1. Spracoval a obhájil prácu na tému „Pôdne ekologické pomery a lesné spoločenstvá Podunajskej nížiny“, ktorú neskôr vydal knižne (Jurko 1958). Táto práca bola základným podkladom pre celý rad neskorších synekologických, fytoecologických, ekologických, botanických a krajinnoeologických štúdií o lužných lesoch Dunaja (Kubiček 1999).

V rokoch 1959 – 1963 pracoval doc. Jurko v Slovenskom ústave pamiatkovej starostlivosti a ochrany prírody, kde sa stal vedúcim oddelenia ochrany prírody. Podieľal sa na budovaní Krajských stredísk štátnej pamiatkovej starostlivosti a ochrany prírody, na tvorbe siete chránených území spracovaním návrhov ochrany pre viaceré územia, založil so svojimi spolupracovníkmi systémovú evidenciu chránených druhov rastlín, kriticky zhodnotil stav inventarizácie starých stromov a nabádal k tomu, aby biologicky a kultúrno-historicky najhodnotnejšie jedince sa stali chránenými objektmi, bol iniciátorom pri založení a vydávaní celoštátneho zborníka „Československá ochrana prírody“ (Vágenknecht 1999).

Po habilitácii v roku 1963 sa vrátil k vedeckej práci – nastúpil na Botanický ústav SAV. V tomto období pokračoval v geobotanickej práci, nadviazal bohaté medzinárodné kontakty a stal sa popredným slovenským fytoecológom. Záber fytoecologického štúdia doc. Jurka bol mimoriadne široký – od skalných spoločenstiev cez lúčne a pasienkové, krovinné, lesné spoločenstvá až po synantropnú vegetáciu. Maglocký (1999) uvádza celkovo 52 syntaxónov, ktoré opísal doc. Jurko a ktoré nesú jeho meno. Opísal dva syntaxóny na úrovni triedy (*Polypodieta* Jurko et Peciar 1963 a *Robinieta* Jurko ex Hadač et Sofron 1980), dva rady, dva zväzy, 30 asociácií a minimálne 16 subasociácií. Venoval sa aj teórii fytoecologickej klasifikácie – v práci (Jurko 1973) navrhol klasifikáciu rastlinného krytu pomocou multilaterálnej diferenciacie. Multilaterálna diferenciacia ako spôsob determinácie rastlinných spoločenstiev v triede *Molinio-Arrhenatheretea* vo zväze *Cynosurion*, svojou viacvýznamovosťou a komplexitou hodnotenia geobotanických údajov predchádzala počítačové programy (Maglocký 1999).

Okrem toho, že doc. Anton Jurko bol významným slovenským fytoecológom, bol aj významným ekológom. Svojou výskumnou a výchovnou činnosťou kládol základy vedného odboru ekológia na Slovenskej univerzite (neskôr Univerzite J. A. Komenského) v Bratislave a v Slovenskej

akadémii vied. Založil a viedol Oddelenie ekológie Botanického ústavu SAV v Bratislave (1968 – 1984). Bol prvým vedúcim veľkého projektu komplexného ekologického výskumu lesného ekosystému v rámci International Biological Programme (I.B.P.) – „Výskumný projekt Báb“ (1967 – 1971). V krátkom období sa objekt vybudoval do uznaného poľného stationára so stabilne označenou výskumnou plochou (1 ha rozdelený na 100 árových plôšiek) s poľným laboratóriom, meteorologickou vežou a systémom automatického merania a registrácie meteorologických prvkov, vežou pre ekofyziologické merania atď. IBP znamenal pre ekológov/botanikov nové, neznáme úlohy, zavedenie nových metód a ich využitie v rutínnej, každodennej terénnej práci. Výskumný projekt Báb sa stal školiacim projektom a výskumná plocha v Bábě školiacim pracoviskom pre jednu generáciu slovenských ekológov (Eliáš 1999).

Doc. Jurko bol priekopníkom ekologického hodnotenia vegetácie. Už jeho práca o lesných spoločenstvách strednej časti Východného Slovenska (Jurko 1975) obsahuje ekologické hodnotenie vegetácie – ordinoval v nej 23 lesných spoločenstiev na základe obsahu živín v pôde, vlhkosti, pH pôdy a nadmorskej výšky. Ekologickému hodnoteniu vegetácie sa venoval aj neskôr, zaoberal sa jej teóriou a praktickým využitím. Výsledky svojej práce v ekologickom hodnotení vegetácie doc. Jurko zhrnul už ako pracovník oddelenia a neskôr Ústavu krajinnej ekológie SAV v dvoch prácach. Prvou je záverečná správa „Teória a metódy ekologického hodnotenia vegetácie pre potreby krajinnej ekológie“ (Jurko 1985). Práca je členená na 10 tém: bioindikácia-ekologická analýza vegetácie, taxonomická a ekologická diverzita, stabilita vegetácie, ekomorfologické hodnotenie listov, krmovínarsky potenciál, medonosný potenciál, terapeutický potenciál, genofond a synantropné tlaky na vegetáciu a posledná téma je venovaná výhľadovému hodnoteniu „ďalších ekologicko-štrukturálnych vegetačných prvkov“. Z tohto výpočtu vidno obdivuhodnú komplexnosť prístupu doc. Jurka k hodnoteniu vegetácie. Práca zhrňa danú problematiku aj tým, že obsahuje tabuľky, v ktorých sú podľa jednotlivých kritérií zhodnotené rastlinné spoločenstvá na úrovni asociácie – vo viacerých tabuľkách je to 69 asociácií od vodných cez litorálne, močiarné spoločenstvá, lúky, pasienky, burinné, ruderálne spoločenstvá, krovinny až po lesy.

Druhou sumárnou prácou je kniha „Ekologické a socioekonomické hodnotenie vegetácie“ (Jurko 1990). Je písaná populárnejšou formou, napriek tomu tu nájdeme prehľad teoretických prístupov k jednotlivým problémom, podrobne je vysvetlená metodika hodnotení. Veľmi cennou časťou práce je tabuľka vlastností a hodnôt druhov. Je v nej spracovaných takmer 2500 taxónov slovenskej flóry, k jednotlivým taxónom sú uvedené hodnoty pre 16 vlastností: životné formy, pôdna vlhkosť, pôdna reakcia, rezistencia na zasolenie, pôdny dusík, typ a veľkosť listov, konzistencia listov, trvácnosť listov, kŕmna hodnota, medonosnosť, liečivosť, toxicita, genofond, synantropnosť, fenofáza kvitnutia a rozširovanie diaspór. Ide všetko o originálne dáta, pri viacerých vlastnostiach si mohol dovoliť urobiť zaradenie do kategórií iba botanik s mimoriadnymi terénnymi skúsenosťami a teoretickými vedomosťami. Práve preto je toto jeho dielo cenné, nenahradiateľné a v slovenskej botanickej literatúre ojedinelé.

Doc. A. Jurkovi patrí primát v riešení otázok (krajinno)ekologického hodnotenia vegetácie: bol prvým, ktorý sa týmito otázkam začal podrobne venovať v celej ich šírke. Význam jeho práce pre ekologické hodnotenie vegetácie snáď najlepšie vystihla prof. Rychnovská: „*Akademická geobotanika dosud končila převážně u fytoecologických popisů a syntaxonomického zařazení, ale krok do praxe, extrapolace do širšího rámce krajiny se rodily jen velmi těžko. Tím obtížněji, čím hlouběji tkvěl botanik v teoretické syntaxonomické rovině. A hle, Anton Jurko tento krok do neznama udělat*“ (Rychnovská 1997).

Anton Jurko bol priekopníkom v mnohých smeroch a zanechal dielo, na ktoré môžu nadväzovať generácie botanikov a ekológov. Zásluhy doc. Jurka o rozvoj ekológie ako vedy na Slovensku ocenilo Valné zhromaždenie SEKOS udelením čestného členstva na svojom prvom riadnom zasadnutí dňa 9. decembra 1992 vo Zvolene.

LUBOŠ HALADA

Literatúra

- Eliáš, P. 1999. Doc. Jurko a ekosystémový výskum – I.B.P. (1968 – 1974). *Ekologické štúdie III*: 7–8.
- Jurko, A. 1951. *Vegetácia stredného Pohornádia*. Vydavateľstvo SAVU, Bratislava. 105 pp.
- Jurko, A. 1958. *Pôdne ekologické pomery a lesné spoločenstvá Podunajskej nížiny*. Bratislava, SAV. 264 pp.
- Jurko, A. 1973. *Multilaterale Differenziation als Gliederungsprinzip der Pflanzengesellschaften*. *Preslia, Praha*, 45: 41–69.
- Jurko, A. 1975. *Waldgesellschaften des Zentralteiles des Ostslowakei und einige Fragen ihrer Syntaxonomie*. *Biologické práce (Bratislava)*, 21, 3: 7–81.
- Jurko, A. 1985. *Teória a metódy ekologického hodnotenia vegetácie pre potreby krajinej ekológie*. Záverečná správa VI.-3-2/01. ÚEBE SAV, Bratislava. 58 pp. + 19 príloh.
- Jurko, A. 1990. *Ekologické a socioekonomické hodnotenie vegetácie*. *Príroda, Bratislava*, 195 pp.
- Kubiček, F. 1999. Doc. RNDr. Anton Jurko, DrSc. a jeho aktivity v geobotanickom a ekologickom výskume lesných spoločenstiev Slovenska. *Ekologické štúdie III*: 5–6.
- Maglocký, Š. 1999. Doc. RNDr. Anton Jurko, DrSc. ako geobotanik. *Ekologické štúdie III*: 2–4.
- Rychnovská, M. 1997. Osobní vzpomínka na doc. RNDr. Antona Jurka, DrSc. *SEKOS Bulletin* 5, 1: 11.
- Vágenknecht, V. 1999. Anton Jurko a ochrana prírody. *Ekologické štúdie III*: 24–30.